

प्रदेश सरकार

सामाजिक विकास मन्त्रालय

(शिक्षा, युवा तथा खेलकुद महाशाखा)

अनौपचारिक तथा साक्षरता र विशेष शिक्षा कार्यक्रम

(अनौपचारिक तथा विशेष शिक्षा शाखा)

(स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रमहरुको
समेत)

कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्गदर्शन पुस्तिका

आर्थिक बर्ष २०८०/०८१

कोशी प्रदेश

विराटनगर

१.कार्यक्रमको नाम: - विशेष प्रकृतिका बालबालिका अध्ययन गर्न स्रोतकक्षाका आया (Caretaker) हरूका लागि प्रोत्साहन अनुदान

वजेट उपशीर्षक नं.	खर्च शीर्षक नं.	PLMBIS Code	लक्ष्य	इकाई	विनियोजित रकम (रु. हजारमा)	समयावधि (त्रैमासिक)
३५००३१०२	२५३११	४.५.१.१५	७२	जना	७२०	दोस्रो, तेस्रो र चौथो

उपशीर्षक	विवरण
पृष्ठभूमि	स्रोतकक्षामा कार्यरत आयाहरू (Caretaker) ले खाइपाइ आएको पारिश्रमिक ज्यादै न्यून भइ जीविकोपार्जन गर्न कठिन भइरहेको र उनीहरूले बहन गर्ने जिम्मेवारी सम्बेदनशील र चौविसे घण्टा बालबालिकाहरूको हेरचाह र स्याहारमा तल्लिन भइरहनु पर्ने भएको हुँदा उनीहरूलाई कामप्रति अभिप्रेरित गर्न र थप जिम्मेवार बनाउन सकियोस् भनी प्रोत्साहन अनुदानको व्यवस्था गर्नुपरेको हुनाले यस शीर्षकमा बजेटको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Caretaker हरूलाई सेवाप्रति अभिप्रेरित गर्नु ❖ बालबालिकाको उचित हेरचाह र स्याहारमा जिम्मेवार बनाउनु
अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Caretaker हरू सेवाप्रति समर्पित बन्ने ❖ बालबालिकाको उचित हेरचाह र स्याहारमा जिम्मेवार हुने ❖ शिक्षामा गुणस्तरीयता हाँसिल भएको हुने
मुख्य जिम्मेवारी	<ul style="list-style-type: none"> ❖ सामाजिक विकास मन्त्रालय ❖ लेखाजोखा केन्द्र र ❖ स्रोतकक्षा विद्यालय
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> ❖ लेखाजोखा केन्द्रले स्रोतकक्षाका आयाहरूको अभिलेख तयार गरी सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमा सिफारिस गर्ने ❖ शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट लेखाजोखा केन्द्रबाट सो जिल्लाका स्रोतकक्षाका आयाहरू (Caretaker) हरूको विवरण अद्यावधिक तथा प्रमाणित गरी सामाजिक विकास मन्त्रालयमा पठाउने ❖ मन्त्रालयले शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट प्राप्त प्रमाणित अभिलेखका आधारमा आयाहरू (Caretaker) हरूको प्रोत्साहन अनुदान सम्बन्धित स्रोतकक्षा विद्यालयको खातामा निकास दिने ❖ मन्त्रालयले कार्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने
प्रगति सूचक	<ul style="list-style-type: none"> ❖ स्रोतकक्षा विद्यालयगत आयाहरूको नामनामेसी विवरण, भुक्तानी बील भर्पाई र लेखा परीक्षण प्रतिवेदन
प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> ❖ लेखाजोखा केन्द्रले जिल्लागत प्रतिवेदन तथा स्रोतकक्षा विद्यालयहरूले कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन, सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन र लेखा परीक्षण प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउने

Handwritten signatures and official stamps. One stamp is blue and says 'साधव' (Sadhav) and another is blue and says 'मन्त्री' (Mantri).

२. कार्यक्रमको नाम:- विराट बहिरा माध्यमिक विद्यालय विराटनगरलाई छात्रावास सुदृढीकरणका लागि अनुदान

बजेट उपशीर्षक नं.	खर्च शीर्षक नं.	PLMBIS Code	लक्ष्य	इकाई	विनियोजित रकम (रु. हजारमा)	समयावधि (त्रैमासिक)
३५००३१०२	२६३३६	११.४.२२.२४६	१	पटक	३०००	पहिलो

उपशीर्षक	विवरण
पृष्ठभूमि	विद्यालयमा अध्ययनरत सुस्तश्रवण भएका बालबालिकाहरूको लागि निर्मित छात्रावासको भौतिक व्यवस्थापनलाई सुदृढीकरण गरी बालबालिकाहरूको छात्रावासको बसाई सरल र सहज बनाइ जीवनोपयोगी सिकाइमा थप सहयोग पुग्न सकोस् भन्ने उद्देश्यले यस शीर्षकमा बजेटको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none">❖ छात्रावासको भौतिक अवस्था सुदृढ गर्नु❖ बालबालिकाहरूको छात्रावासको बसाईलाई सहज बनाउनु❖ सिकाईलाई दिगो र व्यवस्थित बनाउनु
अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none">❖ छात्रावास भौतिक व्यवस्थापन सुदृढीकरण हुने❖ बालबालिकाहरूको छात्रावास बसाई सरल र सहज हुने❖ बालबालिकाहरूको सिकाइ दिगो र व्यवस्थित हुने
मुख्य जिम्मेवारी	<ul style="list-style-type: none">❖ सामाजिक विकास मन्त्रालय❖ स्थानीय तह (विराटनगर मनपा) र❖ विद्यालय
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none">❖ स्थानीय तहले विद्यालयसँग छात्रावास सुदृढीकरणको योजना सहितको प्रस्ताव माग गर्ने❖ स्थानीय तहले विद्यालयको छात्रावास सुदृढीकरणको प्रस्तावित कार्यक्रमको औचित्यताको आधारमा आर्थिक ऐन, नियम बमोजिम कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गराउने❖ स्थानीय तहले प्रचलित ऐन, नियम बमोजिम खर्च गर्ने, अभिलेख राख्ने र लेखापरीक्षण गर्ने गराउने❖ मन्त्रालय र स्थानीय तहले कार्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने
प्रगति सूचक	<ul style="list-style-type: none">❖ कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन, सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन र लेखा परीक्षण प्रतिवेदन
प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none">❖ विद्यालयले कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन र लेखा परीक्षण प्रतिवेदनको एक/एकप्रति सम्बन्धित स्थानीय तह र निर्देशनालयमा पठाउने

साचिव

मन्त्री

३. कार्यक्रमको नाम:- भोजपुर बहिरा आवासीय आधारभूत विद्यालय भोजपुरलाई भौतिक व्यवस्थापन तथा शिक्षण सिकाइ सुदृढीकरणका लागि अनुदान

वजेट उपशीर्षक नं.	खर्च शीर्षक नं.	PLMBIS Code	लक्ष्य	इकाई	विनियोजितरकम(रु. हजारमा)	समयावधि (त्रैमासिक)
३५००३१०२	२६३३	२.७.२३.१०९	१	पटक	१०००	प्रथम र दोस्रो

उपशीर्षक	विवरण
पृष्ठभूमि	विद्यालयको भौतिक व्यवस्थापनमा सुदृढीकरण तथा सुस्तश्रवण भएका बालबालिकाहरुको शिक्षण सिकाइमा थप सुदृढीकरण गरी बालबालिकाहरुको बसाईलाई सरल र सहज बनाइ गुणस्तरीय शिक्षण सिकाइमा थप सहयोग पुगोस् भन्ने उद्देश्यले यस शीर्षकमा बजेटको व्यवस्था गरिएको हो।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none">❖ विद्यालयको भौतिक व्यवस्थापनलाई सुदृढीकरण गर्नु❖ बालबालिकाहरुको छात्रावास बसाईलाई सरल र सहज बनाउनु❖ सिकाइलाई गुणस्तरीय, दिगो र व्यवस्थित बनाउनु
अपेक्षित उपलब्धि	<ul style="list-style-type: none">❖ विद्यालयको भौतिक व्यवस्थापनमा सुदृढीकरण हुने❖ बालबालिकाहरुको छात्रावासको बसाई सरल र सहज हुने❖ बालबालिकाहरुको सिकाइ गुणस्तरीय, दिगो र व्यवस्थित हुने
मुख्य जिम्मेवारी	<ul style="list-style-type: none">❖ सामाजिक विकास मन्त्रालय❖ स्थानीय तह (भोजपुर नपा)❖ विद्यालय
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none">❖ स्थानीय तहले विद्यालयको आवश्यकतामा आधारित भौतिक व्यवस्थापन सुदृढीकरण तथा शिक्षण सिकाइ सुदृढीकरणको योजना सहितको प्रस्ताव माग गर्ने❖ स्थानीय तहले प्रस्तावित कार्यक्रमको औचित्यताको आधारमा भौतिक सुदृढीकरण तर्फ ६० प्रतिशत र शिक्षण सिकाइ सुदृढीकरण तर्फ ४० प्रतिशत कार्य प्रगति हाँसिल हुनेगरी प्रस्ताव स्वीकृत गरेर आर्थिक ऐन, नियम बमोजिम कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गराउने❖ स्थानीय तहले प्रचलित ऐन, नियम बमोजिम खर्च गर्ने, अभिलेख राख्ने र लेखापरीक्षण गर्ने गराउने❖ मन्त्रालय र स्थानीय तहले कार्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने
प्रगति सूचक	❖ कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन र लेखा परीक्षण प्रतिवेदन
प्रतिवेदन प्रणाली	❖ विद्यालयले कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन र लेखा परीक्षण प्रतिवेदनको एक/एकप्रति सम्बन्धित स्थानीय तह र मन्त्रालयमा पठाउने

सायन

सुब्बा

४. कार्यक्रमको नाम:-पूर्वाञ्चल ज्ञानवधु विद्यालय धरान १५ सुनसरीलाई भौतिक व्यवस्थापन तथा शिक्षण सिकाइ सुदृढीकरणका लागि अनुदान

वजेट उपशीर्षक नं.	खर्च शीर्षक नं.	PLMBIS Code	लक्ष्य	इकाई	विनियोजित रकम (रु. हजारमा)	समयावधि (त्रैमासिक)
३५००३१०२	२६३३२	२.७.२३.११०	१	पटक	१०००	प्रथम र दोस्रो

उपशीर्षक	विवरण
पृष्ठभूमि	विद्यालयको भौतिक व्यवस्थापनमा सुदृढीकरण गर्न तथा दृष्टिविहिन बालबालिकाहरुको शिक्षण सिकाइमा थप सुदृढीकरण गरी बालबालिकाहरुको बसाई व्यवस्थापनलाई सरल र सहज बनाइ गुणस्तरीय शिक्षण सिकाइमा थप सहयोग पुगोस् भन्ने उद्देश्यले यस शीर्षकमा बजेटको व्यवस्था गरिएको हो ।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> ❖ विद्यालयको भौतिक व्यवस्थापनलाई सुदृढीकरण गर्नु ❖ बालबालिकाहरुको छात्रावासको बसाई सरल र सहज बनाउनु ❖ बालबालिकाहरुको सिकाइलाई गुणस्तरीय, दिगो र व्यवस्थित बनाउनु
अपेक्षित उपलब्धि	<ul style="list-style-type: none"> ❖ विद्यालयको भौतिक व्यवस्थापनमा सुदृढीकरण हुने ❖ बालबालिकाहरुको छात्रावास बसाई सरल र सहज हुने ❖ सिकाइ गुणस्तरीय, दिगो र व्यवस्थित हुने
मुख्य जिम्मेवारी	<ul style="list-style-type: none"> ❖ सामाजिक विकास मन्त्रालय ❖ स्थानीय तह (धरान उमनपा) र विद्यालय
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> ❖ स्थानीय तहले विद्यालयसँग विद्यालयको आवश्यकतामा आधारित भौतिक व्यवस्थापन सुदृढीकरण तथा शिक्षण सिकाइ सुदृढीकरणको योजना सहितको प्रस्ताव माग गर्ने ❖ स्थानीय तहले प्रस्तावित कार्यक्रमको औचित्यताको आधारमा भौतिक सुदृढीकरण तर्फ ६० प्रतिशत र शिक्षण सिकाइ सुदृढीकरण तर्फ ४० प्रतिशत कार्य प्रगति हासिल हुनेगरी प्रस्ताव स्वीकृत गरेर आर्थिक ऐन, नियम बमोजिम कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गराउने ❖ स्थानीय तहले प्रचलित ऐन, नियम बमोजिम खर्च गर्ने, अभिलेख राख्ने र लेखापरीक्षण गर्ने गराउने ❖ मन्त्रालय र स्थानीय तहले कार्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने
प्रगति सूचक	❖ कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन र लेखा परीक्षण प्रतिवेदन
प्रतिवेदन प्रणाली	❖ विद्यालयले कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन र लेखा परीक्षण प्रतिवेदनको एक/एकप्रति सम्बन्धित स्थानीय तह र मन्त्रालयमा पठाउने

[Handwritten Signature]

[Handwritten Signature]

४

[Handwritten Signature]

[Handwritten Signature]

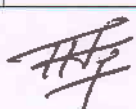
सचिव

मन्त्री

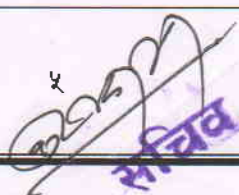
५. कार्यक्रमको नाम:- पूर्वाञ्चल वहिरा विद्यालय धरान भेद सुनसरीलाई भौतिक व्यवस्थापन तथा शिक्षण सिकाइ सुदृढीकरणका लागि अनुदान

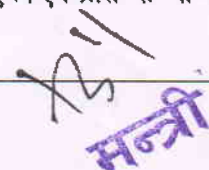
बजेट उपशीर्षक नं.	खर्च शीर्षक नं.	PLMBIS Code	लक्ष्य	इकाई	विनियोजितरकम(रु. हजारमा)	समयावधि (त्रैमासिक)
३५००३१०२	२६३३२	२.७.२३.१११	१	पटक	५००	प्रथम र दोस्रो

उपशीर्षक	विवरण
पृष्ठभूमि	विद्यालयको भौतिक व्यवस्थापनमा सुदृढीकरण गर्न तथा सुस्तश्रवण भएका बालबालिकाहरुको शिक्षण सिकाइमा थप सुदृढीकरण गरी बालबालिकाहरुको बसाईलाई सहज बनाइ गुणस्तरीय सिकाइमा थप सहयोग पुगोस् भन्ने उद्देश्यले यस शीर्षकमा बजेटको ब्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> ❖ विद्यालयको भौतिक ब्यवस्थापनलाई सुदृढीकरण गर्नु ❖ बालबालिकाहरुको छात्रावासको बसाईलाई सहज बनाउनु ❖ सिकाइलाई गुणस्तरीय, दिगो र ब्यवस्थित बनाउनु
अपेक्षित उपलब्धि	<ul style="list-style-type: none"> ❖ विद्यालयको भौतिकब्यवस्थापनमा सुदृढीकरण हुने ❖ बालबालिकाहरुको छात्रावासको बसाई सहज हुने ❖ सिकाइ गुणस्तरीय, दिगो र ब्यवस्थित हुने
मुख्य जिम्मेवारी	<ul style="list-style-type: none"> ❖ सामाजिक विकास मन्त्रालय ❖ स्थानीय तह (धरान उमनपा) र ❖ विद्यालय
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> ❖ स्थानीय तहले विद्यालयसँग विद्यालयको अवश्यकतामा आधारित भौतिक व्यवस्थापन सुदृढीकरण तथा शिक्षण सिकाइ सुदृढीकरणको योजना सहितको प्रस्ताव माग गर्ने ❖ स्थानीय तहले प्रस्तावित कार्यक्रमको औचित्यताको आधारमा भौतिक सुदृढीकरण तर्फ ६० प्रतिशत र शिक्षण सिकाइ सुदृढीकरण तर्फ ४० प्रतिशत कार्य प्रगति हाँसिल हुनेगरी प्रस्ताव स्वीकृत गरेर आर्थिक ऐन, नियम बमोजिम कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गराउने ❖ स्थानीय तहले प्रचलित ऐन, नियम बमोजिम खर्च गर्ने, अभिलेख राख्ने र लेखापरीक्षण गर्ने गराउने ❖ मन्त्रालय र स्थानीय तहले कार्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने
प्रगति सूचक	<ul style="list-style-type: none"> ❖ कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन र लेखा परीक्षण प्रतिवेदन
प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> ❖ विद्यालयले कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन र लेखा परीक्षण प्रतिवेदनको एक/एकप्रति सम्बन्धित स्थानीय तह र मन्त्रालयमा पठाउने

सचिव

मन्त्री

६. कार्यक्रमको नाम:- सुस्त मनः स्थिति (बौद्धिक अपाङ्गता) बालकल्याण विद्यालय धरान १६
सुनसरीलाई भौतिक व्यवस्थापन तथा शिक्षण सिकाइ सुदृढीकरणका लागि
अनुदान

वजेट उपशीर्षक नं.	खर्च शीर्षक नं.	PLMBIS Code	लक्ष्य	इकाई	विनियोजित रकम (रु. हजारमा)	समयावधि (त्रैमासिक)
३५००३१०२	२६३३२	२.७.२३.११२	१	पटक	५००	प्रथम र दोस्रो

उपशीर्षक	विवरण
पृष्ठभूमि	विद्यालयको भौतिक अवस्था व्यवस्थापन सुदृढीकरण गर्न तथा सुस्त मनः स्थिति (बौद्धिक अपाङ्गता) भएका बालबालिकाहरुको शिक्षण सिकाइमा सुदृढीकरण गरी बालबालिकाहरुको बसाइ व्यवस्थापनलाई सहज र सरल बनाइ गुणस्तरीय सिकाइमा थप सहयोग पुगोस् भन्ने उद्देश्यले यस शीर्षकमा बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> ❖ विद्यालयको भौतिक व्यवस्थापनलाई सुदृढीकरण गर्नु ❖ बालबालिकाहरुको छात्रावासको बसाइलाई सहज बनाउनु ❖ सिकाइलाई गुणस्तरीय, दिगो र व्यवस्थित बनाउनु
अपेक्षित उपलब्धि	<ul style="list-style-type: none"> ❖ विद्यालयको भौतिक व्यवस्थापनमा सुदृढीकरण हुने ❖ बालबालिकाहरुको छात्रावासको बसाइ सहज हुने ❖ सिकाइ गुणस्तरीय, दिगो र व्यवस्थित हुने
मुख्य जिम्मेवारी	<ul style="list-style-type: none"> ❖ सामाजिक विकास मन्त्रालय ❖ सम्बन्धित स्थानीय तह (धरान उमनपा) र विद्यालय
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> ❖ स्थानीय तहले विद्यालयसँग विद्यालयको आवश्यकतामा आधारित भौतिक व्यवस्थापन सुदृढीकरण तथा शिक्षण सिकाइ सुदृढीकरणको योजना सहितको प्रस्ताव माग गर्ने ❖ स्थानीय तहले प्रस्तावित कार्यक्रमको औचित्यताको आधारमा भौतिक सुदृढीकरण तर्फ ६० प्रतिशत र शिक्षण सिकाइ सुदृढीकरण तर्फ ४० प्रतिशत कार्य प्रगति हाँसिल हुनेगरी प्रस्ताव स्वीकृत गरेर आर्थिक ऐन, नियम बमोजिम कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गराउने ❖ स्थानीय तहले प्रचलित ऐन, नियम बमोजिम खर्च गर्ने, अभिलेख राख्ने र लेखापरीक्षण गर्ने गराउने ❖ मन्त्रालय र स्थानीय तहले कार्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने
प्रगति सूचक	❖ कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन र लेखा परीक्षण प्रतिवेदन
प्रतिवेदन प्रणाली	❖ विद्यालयले कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन र लेखा परीक्षण प्रतिवेदनको एक/एकप्रति सम्बन्धित स्थानीय तह र मन्त्रालयमा पठाउने

७.कार्यक्रमको नाम: अनुगमन, मूल्याङ्कन, निरीक्षण तथा समन्वय

बजेट उपशीर्षक नं.	खर्च शीर्षक नं.	PLMBIS Code	लक्ष्य	इकाई	विनियोजित रकम (रु. हजारमा)	समयावधि (त्रैमासिक)
३५००३१०२	२२६११	२.६.१.१	१	पटक	२००	पहिलो,दोस्रो तेस्रो र चौथो

उपशीर्षक	विवरण
पृष्ठभूमि	अनौपचारिक तथा विशेष शिक्षा शाखामा संचालन हुने सम्पूर्ण कार्यक्रमहरूको अनुगमन , निरीक्षण र मूल्याङ्कन मार्फत पारदर्शिता, जवाफदेहिता र औचित्यता पुष्टि गर्न सकियोस् भन्ने उद्देश्यले यस शीर्षकमा बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> ❖ कार्यक्रमहरूको समग्र स्थितिको अनुगमन निरीक्षण र मूल्याङ्कन गर्नु ❖ अनुगमन र मूल्याङ्कनका माध्यमबाट समग्र कार्यक्रमको लेखाजोखा गर्नु ❖ कार्यक्रम कार्यान्वयनका चुनौति र समस्याहरू पत्ता लगाई पृष्ठपोषण प्रदान गर्नु ❖ कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आवश्यक समन्वय गर्नु
अपेक्षित उपलब्धी	<ul style="list-style-type: none"> ❖ अनुगमन साधनको विकास हुने ❖ Indicators र Tools मा आधारित भएर अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने परिपाटीको विकास कायमै रहने ❖ कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या र चुनौतिका बारेमा जानकारी हासिल हुने ❖ कार्यक्रमको विकास र योजना तथा नीति निर्माणका लागि मार्गदर्शक हुने ❖ कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आवश्यक समन्वय भइ कार्य सम्पादनमा सहजता हुने
मुख्य जिम्मेवारी	<ul style="list-style-type: none"> ❖ सामाजिक विकास मन्त्रालय
सञ्चालन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> ❖ मन्त्रालयले अनुगमन साधनको विकास गर्ने ❖ विकास गरिएको अनुगमन साधन स्वीकृत गर्ने गराउने ❖ स्वीकृत अनुगमन साधनका माध्यमबाट अनौपचारिक तथा विशेष शिक्षा शाखामा संचालित कार्यक्रमहरूको नियमित अनुगमन र सुपरीवेक्षण गर्ने ❖ कार्यक्रम कार्यान्वयनमा नियमित पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने
प्रगति सूचक	<ul style="list-style-type: none"> ❖ अनुगमन साधन, अनुगमन प्रतिवेदन
प्रतिवेदन प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> ❖ अनौपचारिक तथा विशेष शिक्षा शाखाले बार्षिक अनुगमन प्रतिवेदन तयारी गरी सम्बन्धित महाशाखामा पेश गर्ने

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)
मन्त्री

(Handwritten signature)
मन्त्री